

Mučeník Klement Rímsky, ktorý pochádzal pravdepodobne z mesta Filipi v Macedónii, bol tretím nástupcom svätého apoštola Petra na pápežskom stolci v meste Rím. Jeho životná cesta ako svedka Ježiša Krista sa začala na základe obrátenia v čase, keď svätý apoštol Pavol ohlasoval Božie slovo na svojich misijných cestách. Za jeho biskupského pôsobenia vznikli nepokoje v korintskej cirkvi pre nespokojencov, ktorí zosadili kňazov a znemožňovali im ohlasovanie radostnej zvesti. Na podnet nepokojov v Korinte napísal list, ktorý bol pridaný ku knihám Svätého písma a čítal sa na nedelňách bohoslužbách. Cisár Traján nechal pápeža Klimenta poslať do vyhnanstva v Chersone, do oblasti dnešného Krymu, ktorá patrí k veľmi úrodným častiam Ukrajiny. Vo vyhnanstve ohlasoval Krista a mnohí pohania prijali kresťanskú vieru. Jeho činnosť neostala bez povšimnutia, preto sa rímsky cisár Traján rozhodol zavesiť kotvu na krk pápeža Klementa a hodiť ho do vody, čo sa aj udialo približne v roku 100. Jeho sväté pozostatky našli solúnski bratia Konštantín a Metod. V roku 867 ich priniesli pápežovi Hadriánovi II. do Ríma, kde ich uložil v Bazilike sv. Klementa. Svätý mučeník a biskup, Klement Rímsky, pros Boha za nás hriešnych a vyprosuj nám hojné milosti u nášho Pána, Ježiša Krista. Amen.

Pripravil o. Miroslav Dargaj

FARSKÉ OZNAMY

- ◆ Modlitby matiek budú v pondelok 19. a 26. novembra večer. Telocvičňa na ZŠ Prostějovská bude v tie isté dni. Modlitby mužov a biblická škola budú v utorok 20. a 27. novembra. Nácvik zboru bude v stredu 21. a 28. novembra večer. Tichá adorácia s Korunkou k Božiemu milosrdenstvu a požehnaním bude vo štvrtok 22. a 29. novembra v čase 19:00 - 21:00 hod. Stretko na fare bude v piatok 23. a 30. novembra o 16:15 hod.
- ◆ V pondelok 19. novembra si pripomenie Katedrálny zbor sv. Jána Krstiteľa 50. výročie existencie archijerejskou sv. liturgiou o 16:30 hod., po ktorej bude nasledovať krátky koncert.
- ◆ V stredu 21. novembra máme sviatok Uvedenia presv. Bohorodičky do chrámu. Sv. liturgie s myrovaním budú o 6:30 hod. a o 18:00 hod. Pri večernej sv. liturgii bude požehnanie detí.
- ◆ V piatok 23. novembra bude po detskej sv. liturgii stretnutie detí pripravujúcich sa na prvú sv. spoveď a ich rodičov.

- ◆ V sobotu 24. novembra bude po večernej sv. liturgii Novéna k Matke ustavičnej pomoci.
- ◆ Do nedele 25. novembra môžete priniesť do sakristie mikulášske balíčky určené pre deti na Ukrajinu.
- ◆ Večeradlo obetované za kňazov bude vo štvrtok 29. novembra po večernej sv. liturgii.
- ◆ Fatimská sobota bude 1. decembra. O 17:00 hod. vás pozývame na mariánske večeradlo.
- ◆ Aj tohto roku sa zapájame do koledníckej akcie pod názvom Dobrá novina. Každý, kto sa chce zapojiť, nech sa nahlási v sakristii chrámu.
- ◆ V sakristii máme na predaj dva druhy kalendárov: stolový kalendár otcov redemptoristov za 2,-€ a nástenný kalendár otcov baziliánov za 1,-€.

o. Peter Kačur

INFORMÁTOR

GR. KAT. FARNOSTI PREŠOV - SÍDLISKO 3

21

2018

ročník XVI.

ČO NEHCEM PUSTIŤ

V Indii žije jeden druh opíc, ktoré ľudia chytajú, zabíjajú a jedia. Pritom používajú jednu zvláštnu metódu.

Ak chcú opicu chytiť, postavia niekde klietku, dajú do nej orech, na ktorom si opica rada pochutí. Mriežky klietky sú usporiadané tak, že opica môže veľmi ľahko siahnúť dovnútra. Keď však uchopí orech, nemôže už ruku vytiahnuť von. Išlo by to iba vtedy, keby orech pustila a vytiahla prázdnu ruku.

Opice sú však tak chtivé orechov, že ich nechcú pustiť. Iba niektoré sú natoľko múdre, že ihneď ako zistia, že orech nemôžu vytiahnuť, pustia ho. Väčšina však orech pustiť nechce. Preto teda ruku nemôžu vytiahnuť, ostávajú na tom mieste, kde je klietka a ľudia ich chytajú, zabíjajú a jedia.

Na tento príbeh som natrafil v jednej knihe, ktorá pojednávala o slobode. Sloboda je niečo, čo všetci vlastnime. Využívame ju každý jeden deň pri rozhodovaní sa ako budeme konať, rozprávať, žiť. Riadime sa ňou vtedy, ak sa rozhodujeme čo budeme počúvať, čomu budeme venovať svoj čas a podobne. Sloboda je darom od Boha, aby sme boli odlišení od všetkých ostatných stvorení. Iba človek ňou disponuje.

V duchu dnešného evanjelia môžeme povedať, že slobodný človek môže byť chudobný a nebude nakazený závisťou a túžbou po majetku alebo bohatým a nebude trpieť chamtivosťou a túžbou mať stále viac a viac. I jedno i druhé je možné. Práve na tento druhý prípad poukazuje Ježiš podobnosťou o bohatom mužovi, ktorý si chce hojnosťou zabezpečiť dlhý a bezstarostný život. Ako sa dozvedáme, takto to v živote vôbec nefunguje. Ako to teda je?

Sv. Bazil hovorí: „Boháč však nehodlal urobiť z bohatej úrody dobrý skutok, aby bola zjavnejšia Božia trpezlivosť, ktorá roz-

širuje svoju dobrotu i na zlých a dáva pršať na spravodlivých i nespravodlivých. Čím sa však tento človek dobrodincovi odvdáčuje? Nepamätá na spoločnú prirodzenosť ani nemyslí na to, že nadbytok treba dať núdznym. Sýpka síce pre množstvo uskladneného obilia pukala, no lakomý duch sa nijako nenaplnil: starého sa pre lakomstvo nechcel vzdať a nové pre množstvo nedokázal poňať. Tak boli jeho úsudky mylné a starosti márne. Rovnako sa pýtajú i chudobní, nielen bohatí. Vari nehovorí aj ten, koho tlačí núdza, „čo budem robiť?“ Kde vziať pokrm, kde odev? To isté hovorí i boháč: lebo dušu mu trápi, že mu bohatstvo preteká zo sýpok, aby tak snáď nevyšlo a neproselo núdznym. Tak ako pažravcom, čo by radšej pukli od jedla, než by dali zo zvyškov tým, čo to potrebujú.“ A pokračuje: „Je jasné, že mal povedať: otvorím sýpky a zavolám núdznych. No on nemyslí na to, ako by rozdelil, ale ako by zhromažďoval. Dobré robíš: veď sklady nespravodlivosti sú hodné, aby sa zničili: rozbi sýpky, ktoré nikomu nedali útechu. Dodáva postavím väčšie. No ak aj tieto naplníš, vari ich znova zrúcaš? Čo je hlúpejšie než donekonečna sa namáhať? Ak chceš, tvojimi sýpkami sú domy chudobných. Povieš však: komu krivdím, keď si nechám, čo je moje? Veď aj nasleduje a tam uloží všetko obilie i ostatný svoj majetok. Povedz mi, aký tvoj majetok? Odkiaľ si ho vzal a priviedol k životu? Keď niekto príde do divadla ako prvý a bráni divať sa ostatným, a tak si privlastní, čo je určené na spoločný úžitok, takí sú aj boháči, ktorí si obsadili spoločné veci a považujú ich za svoje. Veď keby si každý vzal dostatok toho, čo potrebuje, a zvyšok by nechal núdznemu, nebolo by boháča ani chudáka.“

Bojíš sa mať prázdne dlane a dávať z toho, čo máš? Lebo iba vtedy ťa Boh môže obdarovať.

o. Peter Kačur

LITURGICKÝ PROGRAM

Pondelok, 19. november

Sv. prorok Abdiáš
06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 108); Ap. zač. 285c (1 Tim 1, 5 – 10); Lk zač. 86 (17, 20 – 25)

Utorok, 20. november

Predprazdenstvo Vstupu presv. Bohorodičky do chrámu. Blažená Jozafáta Hordaševská.

06:30 sl. sv. lit. (PZ 280); 18:00 csl. sv. lit. (HP 296); Ap. zač. 286 (1 Tim 5, 11 – 21); Lk zač. 87 (17, 26 – 37)

Streda, 21. november

Vstup presv. Bohorodičky do chrámu. Myrovanie.

06:30 csl. sv. lit. (HP 298); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 111); Ap. zač. 320 (Hebr 9, 1 – 7); Lk zač. 54 (10, 38 – 42; 11, 27 – 28)
18:45 Požehnanie detí

Štvrtok, 22. november

Sv. apoštol Filemón a jeho spoločníci
06:30 sl. sv. lit. (PZ 283); 18:00 csl. sv. lit. (HP 298); Ap. zač. 289 (1 Tim 6, 17 – 21); Lk zač. 92 (18, 31 – 34)

Piatok, 23. november

Naši otcovia sv. Amfilochios, ikonijský biskup a Gregor, akragantský biskup
06:30 csl. sv. lit. (HP 298); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 283); Ap. zač. 290 (2 Tim 1, 1 – 2. 8 – 18); Lk zač. 95 (19, 12 – 28)

Sobota, 24. november

Sv. veľkomučenica Katarína
06:30 csl. sv. lit. (HP 298); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 283); Ap. zač. 213 (Gal 5, 22 – 6, 2); Lk zač. 51b (10, 19 – 21)
17:00 Večiereň
18:45 Novéna k Matke ustav. pomoci

Nedeľa, 25. november

27. nedeľa po Päťdesiatnici. Nedeľa Krista Kráľa. Zakončenie sviatku vstupu presv. Bohorodičky do chrámu.
08:00 csl. sv. lit. (HP 281, 298); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 286, 283); Ap. zač. 250 (1 Kol 1, 12 – 20); Jn zač. 59 (18, 33 – 37)

17:00 Večiereň

Pondelok, 26. november

Náš prep. otec Alipios Stĺpnik
06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 108); Ap. zač. 294 (2 Tim 2, 20 – 26) Lk zač. 97 (19, 37 – 44)

Utorok, 27. november

Sv. mučeník Jakub Perzský
06:30 sl. sv. lit. (PZ 109) 18:00 csl. sv. lit. (HP 110); Ap. zač. 297 (2 Tim 3, 16 – 4, 4); Lk zač. 98 (19, 45 – 48)

Streda, 28. november

Prep. mučeník Štefan Nový
06:30 csl. sv. lit. (HP 112); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 111); Ap. zač. 299 (2 Tim 4, 9 – 22); Lk zač. 99 (20, 1 – 8)

Štvrtok, 29. november

Sv. mučeník Paramon
06:30 sl. sv. lit. (PZ 112); 18:00 csl. sv. lit. (HP 113); Ap. zač. 300b (Tit 1, 5 – 2, 1); Lk zač. 100 (20, 9 – 18)
18:45 Večeradlo obetované za kňazov

Piatok, 30. november

Sv. a všechválny apoštol Andrej Prvopovoláný
06:30 csl. sv. lit. (HP 300); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 284); Ap. zač. 301 (Tit 1, 15 – 2, 10); Lk zač. 101 (20, 19 – 26)

Sobota, 01. december

Sv. prorok Nahum. Fatimská sobota.
06:30 csl. sv. lit. (HP 115); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 115); Ap. zač. 218 (Ef 1, 16 – 23); Lk zač. 67 (12, 32 – 40)
17:00 Mariánske večeradlo

Nedeľa, 02. december

3. hlas. 28. nedeľa po Päťdesiatnici. Svätý prorok Habakuk.
08:00 csl. sv. lit. (HP 100); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 99); Ap. zač. 233 (Ef 6, 10 – 17); Lk zač. 91 (18, 18 – 27)
17:00 Večiereň

o. Miroslav Dargaj

 - zdržanlivosť od mäsa

200. VÝROČIE PREŠOVSKÉJ EPARCHIE

Spoločensko-politické pomery v Československu v rokoch 1945-1950

Situácia na Slovensku bola z mnohých dôvodov iná. Po druhej svetovej vojne, vzťahy medzi cirkvou a československým štátom na Slovensku boli v štádiu najväčšieho napätia. Už počas povstania sa vyskytovali prípady otvorenej konfrontácie medzi povstalcami a predstaviteľmi cirkvi. Povstalci boli z rozličných skupín s nerovnakými cieľmi, boli jednotní v nepriateľskom postoji voči cirkvi.

Katolícka cirkev bola pre svoju podporu Hlinkovej slovenskej ľudovej strany obviňovaná aj z podpory fašizmu. Zároveň dochádzalo aj k rôznym násilnostiam voči katolíckym kňazom. Napríklad povstalci v Liptovskom sv. Jáne v noci zo 6. - 7.9.1944 vyvliekli 46-ročného kňaza Rudolfa Schedu z jeho fary a vo svätajánskej doline ho umučili na smrť. V Liptovskom sv. Michale 56-ročného kňaza Martina Martinku povstalci zastrelili. Slovenská národná rada /SNR/, v ktorej neboli zastúpení katolíci, už svojím 5 nariadením poštátnila všetky školy a útulky na Slovensku. Nariadenie nadobudlo účinnosť 6.9.1944, teda týždeň po vystúpení SNR z illegality na území ovládanom partizánmi. Toto uznesenie opätovne prijala SNR dňa 16.5.1945. Keď slovenskí biskupi protestovali proti tomuto rozhodnutiu viedlo to k zatknutiu napríklad biskupa Jána Vojtaššáka. Ešte v máji 1945 ho zaistili a odviekli do bratislavskej väznice, odkiaľ ho bez vyšetrovania a súdu prepustili až 10. novembra 1945.

Vykonávateľom zatknutia otca biskupa, vydaného SNR v Košiciach pod č. 1224/945- prez., bol samozvaný „cirkevný referent“, československej vlády, Jozef Straka.

Väčšou akciou na pokorenie slovenského národa bol proces s prvým prezidentom Slovenskej republiky Dr. Jozefom Tisom v rokoch 1945-47, nad ktorým nakoniec Národný súd v Bratislave vyniesol rozsudok smrti, ktorý bol vykonaný 18. apríla 1947, keď bol prvý prezident popravený obesením.

Slovenským katolíkom nebolo dovolené vytvoriť si vlastnú politickú stranu, preto boli nútení pred voľbami v máji 1946 uzavrieť dohodu s prevažne protestantsky orientovaným vedením Demokratickej strany. Táto strana získala vo voľbách asi 62 % hlasov, kým komunisti necelých 30 %.

Predsa sa však situácia v cirkvi v niečom nezmenila: hlavné slovo v strane, vláde a administrácii mali tí, ktorí sa riadili strategickou zásadou „maximálneho oslabenia vplyvu katolíkov na verejný život“. Radikálne sa situácia zmenila po prevzatí moci komunistami vo februári 1948. V tom čase bol počet kňazov nasledujúci: r. 1945: 6 986 duchovných, r. 1948: 7 042 duchovných.

Arcidiecézy:

PRAHA - od r. 1946 - arcibiskup Jozef Beran, svätiaci biskup: Antonín Eltschknér.

OLOMOUC - arcibiskup Leopold Prečan, od r. 1948 Jozef Matocha, od r. 1950 svätiaci biskup Stanislav Zela.

Diecézy:

ČESKÉ BUDĚJOVICE - od r. 1947 Josef Hlouch

HRADEC KRÁLOVE - biskup Moric Pícha

LITOMĚŘICE - od r. 1947 biskup Štefan Trochta

BRNO - od r. 1946 biskup Karel Skoupý

SPIŠ - biskup Ján Vojtaššák
BANSKÁ BYSTRICA - biskup Andrej Škrábik

NITRA - arcib. Karol Kmetko, svätiaci biskup Eduard Nécsey

ROŽŇAVA - biskup Karol Pobožný

Apoštolské administráty:
ČESKÝ TEŠÍN - b. František Onderek;
KOŠICE - b. Jozef Čársky;

TRNAVA - b. Ambróz Lazík

Gréckokatolícke biskupstvo:
PREŠOV - biskup Pavol Gojdič, OSBM,

svätiaci biskup Vasil' Hopko (koniec 17. časti)

Spracoval diakon R. Hreňo podľa knihy *Prierez dejinami Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku* od prof. P. Šturáka

